

“ Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

CAIET PENTRU INSTRUIRE PRACTICA

“REPERE METODOLOGICE PENTRU
TUTORI DE PRACTICA SPECIFICE
ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SPECIAL”

AUTORI:

-prof. Filomela Salahoru
-prof. Simona Ciulu
-prof. Catalin Popescu
-prof. Ionut Smarandache

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014 – 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

***LICEUL TEHNOLOGIC
SPECIAL"BEETHOVEN" CRAIOVA***

- ❖ *Agenti economici parteneri în
domeniul mecanic*

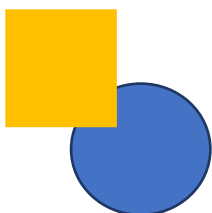
S.C FORD ROMANIA

S.C TOPSERV MOTORS SRL

- ❖ *Calificarea-*
TINICHIGIU VOPSITOR AUTO

- ❖ *Nivel de pregătire-3*

- ❖ *Școala profesională și învățământ
dual*

CUPRINS

1. ARGUMENT	pg.4
2. COMUNICAREA ÎN FORMARE.....	pg.6
3. PROGRAMUL ÎN FORMARE/ÎNVĂȚARE.....	pg.11
4. MOTIVAREA ELEVILOR.....	pg.30
5. OFERIREA DE FEEDBACK ELEVILOR.....	pg.33
6. EVALUAREA ACTIVITĂȚII ELEVILOR.....	pg.39
7. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI.....	pg.47

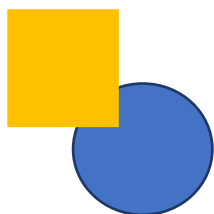
DURATA STAGIULUI:

PERIOADA DE DESFASURARE-

TIMP DE LUCRU- 30 ore/saptamana

ORAR- 8-14

Nr. Crt.	Nume si prenume cadrul didactic responsabil	Nume si prenume tutore de practica

ARGUMENT

Aceasta lucrare își propune să vină în sprijinul tutorilor de practică de la agentul economic partener, care nu sunt formați în pedagogie specială, accentul punându-se pe lipsa informațiilor acestora despre reperele pedagogice în obținerea de rezultate ale învățării pentru elevii cu dizabilități în cadrul stagiilor de practică organizate la agent, dar și modalități de adaptare a locurilor de muncă/activităților în funcție de specificul dizabilității elevilor, bariere în comunicare, etc.

Aspectele pedagogice abordate în acest caiet au ca scop înțelegerea detaliată și cu argumente ce înseamnă dizabilitatea și cum trebuie să abordeze tutorele/angajații aceste aspecte în practica de specialitate la stagiile ce se vor organiza în parteneriat cu agentul economic, un rol important avându-l operaționalizarea sarcinilor de învățare cât mai mult, adaptate tipului de deficiență a elevilor și stilului de învățare.

Modelele de tutorat de la cele 4 firme vizitate în cadrul proiectului 2019-EY-PCVET-0007, "Învățământ dual de calitate pentru elevi cu dizabilități" pe parcursul Vizitei de Studiu din Cipru, de asemenea au oferit o direcție bună despre cum modul de reorganizare în activitatea practică cu acest tip de elevi, care cu siguranță au nevoie de resurse mari de personal și de materiale, însă există și variante în care adaptarea poate fi spontană și chiar eficientă, iar de multe ori destul de simplă.

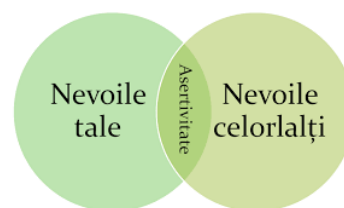
Atât tutorele de practică cât și angajații care interacționează cu elevii cu dizabilități vor avea în vedere dezideratul egalității șanselor în procesul de învățare și respectarea drepturilor acestora. Un comportament de acest fel va putea avea valoare de exemplu personal atunci când se vor ivi neînțelegeri între elevii cu dizabilități sau între ei și alte persoane implicate.

Considerăm ca informațiile vor veni în sprijinul persoanelor desemnate ca tutori de practică, astfel încât prin colaborarea cu cadrul didactic responsabil de practică să crească gradul de încredere al elevului cu dizabilități în capacitatea sa de a se integra pe piața muncii. Astfel, prin structura sa, metodologia își propune să asigure un cadru adecvat organizării activității de practică și, de asemenea, să consolideze relația școală-mediul economic și astfel să asigure absolvenților șanse mai mari în ocuparea unui loc de muncă.

COMUNICAREA ÎN FORMARE

CUM SĂ COMUNICI EFICIENT ȘI ASERTIV?

Comunicarea eficientă poate fi cel mai bun instrument de modificare a comportamentelor indezirabile la cei cu care interacționăm.

De ce comunic?

- Comunicarea este legată de post și de sarcini.
- Comunicarea este legată de organizatie și de muncă
- Comunicarea este legată de relația tutore – elev practicant și conduce la clarificarea din start a rolului și responsabilităților fiecăruia
- Comunicarea este referitoare la așteptările reciproce organizație -elev practicant

Strategii de dezvoltare a comunicării asertive ce pot fi utilizate de tutorele de practică:

- ✓ Motivează-ti afirmația fără să te justifici
- ✓ Respectă drepturile celui alt
- ✓ Urmărește beneficii pentru toți elevii cu care comunic
- ✓ Fii clar, concis, direct
- ✓ Spune NU când îți este încălcat un drept/valoare personală
- ✓ Cere și oferă feedback
- ✓ Cere reformulare dacă nu ești convins că elevul a înțeles.

Atunci când comunicăm este bine să fim atenți la:

- ✓ **Cunoștințele** pe care le ai despre tema de comunicat/activitatea de învățare
- ✓ **Cunoștințele** pe care le au elevii despre tema de comunicat/activitatea de învățare
- ✓ **Nevoile** pe care le au elevii cu dizabilități
- ✓ **Încrederea** în capacitatea de a comunica
- ✓ **Credibilitatea** mea în fața elevilor
- ✓ **Agreabilitatea** mea ca interlocutor
- ✓ **Interpretările** noastre și ale elevilor
- ✓ **Reflecțiile și reacțiile** după comunicare

Cei 7 C ai comunicării

CLAR
CONCIS
CONCRET
CORECT
COERENT
COMPLET
CURTENITOR

Cum gestionezi corect comunicatorul **controlor**:

- Vorbește scurt, focus pe sarcini, rezultate și fapte
- Stabilește tema discuției și respectă ce ați agreat
- Nu intrați în conflict cu ei când sunt furioși
- Discutați pe baza de sarcini și rezultate clare.

Cum gestionezi corect comunicatorul **analizator**:

- Folosește logica în discuții
- Furnizează multe detalii
- Structurează conversația de la imaginea de ansamblu înspre detaliu

Cum gestionezi corect comunicatorul **suporter**:

- Vorbește despre sentimente și detalii
- Furnizează informații scrise înainte de a discuta
- Folosește un ton calm și lasă-l să termine ideea
- Precizează din start subiectul, informațiile necesare, sentimentele și detaliile. Finalizează cu sarcina.

Cum gestionezi corect comunicatorul **promotor**:

- Folosește glume, fii entuziast, utilizează imagini, transformă totul într-o provocare
- Nu începe cu critica, mai întâi spune ceva pozitiv
- Observă limbajul trupului.

Un tutor de practică poate comunica eficient astfel:

- ✓ *Să fie informat despre activitatea de învățare*
- ✓ *Să se adreseze elevilor cu dizabilități cu un ton calm, respectuos*
- ✓ *Să se exprime clar, concis și să se asigure că elevii au înțeles (colaborează cu profesorul care cunoaște limbajul mimico-gestual)*
- ✓ *Să comunice asertiv*
- ✓ *Să comunice nondefensiv, fără a judeca/eticheta elevii cu dizabilități*
- ✓ *Să încurajeze permanent elevii cu dizabilități în a se implica activ la stagiul*
- ✓ *Să ofere momente în care elevii să pună întrebări pentru a cere lămuriri (nu doar la final)*
- ✓ *Să existe congruență între limbajul verbal și cel nonverbal*
- ✓ *Să comunici onest (dacă nu ai răspunsul la o întrebare de la elevi să ceri răgaz pentru a găsi răspunsul sau să îl cauți împreună cu ei)*

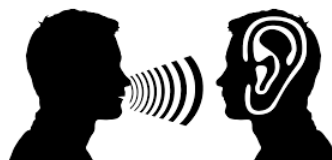
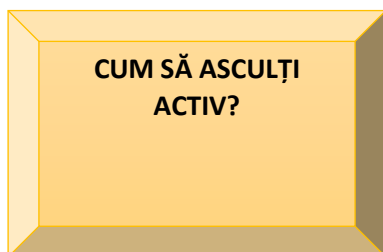

Exersează – Tutorele de practică completează spațiile libere de mai jos cu propunerile sale de acțiune, ținând cont de sfaturile de mai sus.

Mesaje pentru elevii practicanți:

Mijloace de livrare a mesajului:

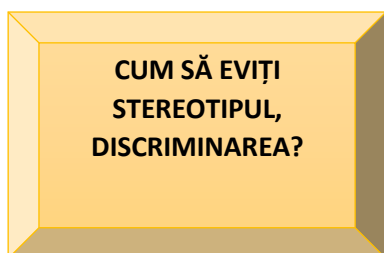
Verificarea înțelegerii:

Cum să ascuți ceea ce îți comunică elevii?

- ✓ Fii pregătit pentru a asculta
- ✓ Arată că te interesează
- ✓ Încearcă să înțelegi și apelează la profesorul responsabil de practică, cunoscător al limbajului semnelor (în cazul elevilor surzi)
- ✓ Reflectează la ceea ce ți s-a comunicat
- ✓ Când nu înțelegi, pune întrebări
- ✓ Sumarizează-ți, reformulează cu propriile tale cuvinte

Beneficiile ascultării active: crearea unui climat confortabil pentru elevi, management eficient al timpului, acuratețea informației, satisfacția celor care comunică pentru că se simt ascultați, înțelegi, reducerea emoțiilor care pot bloca comunicarea.

Pentru elevii cu dizabilități este necesar un program educațional individualizat, care să se pleze pe specificul nevoii fiecăruia.

Echipa cu care va lucra tutorele de practică va fi cu profesorul de instruire practică care cunoaște particularitățile dizabilității elevilor sau este cunoscător al limbajului mimico-gestual în cazul elevilor surzi.

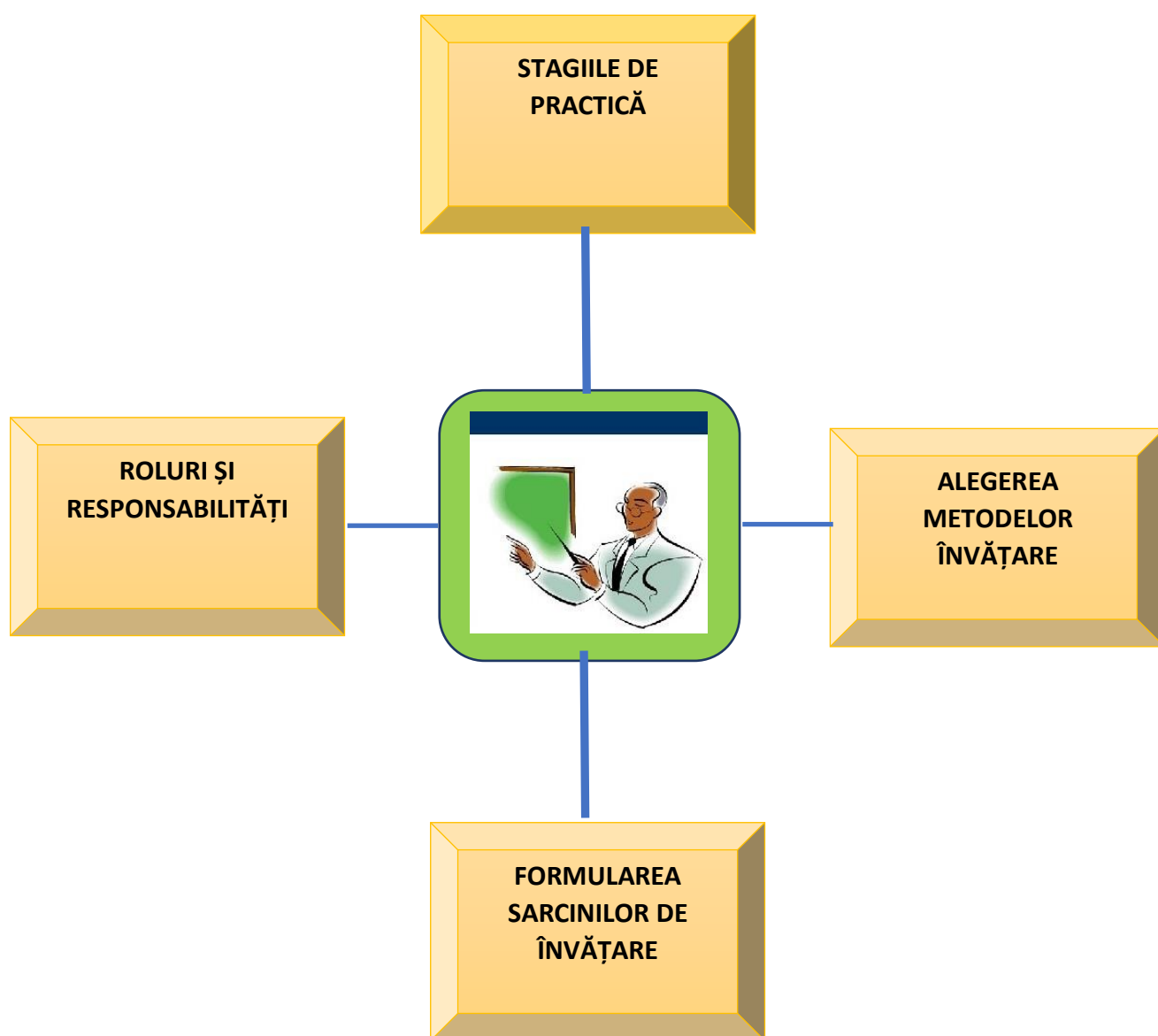
Tutorele de practică va avea anterior efectuării stagiilor de practică întâlniri cu profesorul de instruire practică pentru a se informa despre tipurile de dizabilități ale elevilor ce vor participa la stagiul, strategii de comunicare eficientă cu aceștia, gradul de dizabilitate. **Toate aceste informații le va folosi tutorele pentru a le împărtăși angajaților cu care elevii vor intra în contact .**

Stereotipurile și prejudecățile (*elevii cu dizabilități nu au abilități, sunt inferiori, surzii sunt muți, surzii sunt incompetenți la un loc de muncă, etc*) sunt aspecte esențiale ale interacțiunilor sociale cu tutorele de practică/angajații agentului economic.

Persoanele surde nu acceptă termenul de MUȚI sau SURDO-MUȚI!

Nu uitați că este important să îi respectăm pe ceilalți și să îi considerăm egali noștri atunci când comunicăm cu ei. Încercați să spuneți ce simțiți sau gândiți ținând cont de confortul interlocutorului. Un comportament de acest fel va avea valoare de **exemplu personal**.

PROGRAMUL DE FORMARE/ÎNVĂȚARE

STAGIILE DE PRACTICĂ

Instruirea practica este activitatea desfășurată de elevi în conformitate cu planul de învățământ, ce are drept scop verificarea aplicabilității cunoștințelor teoretice însușite de aceștia în cadrul programului de instruire.

Părțile implicate sunt: practicantul, organizatorul de practică și partenerul de practică. Așadar, pentru a încheia un contract, subiecții trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

1. **Organizatorul de practică** trebuie să fie o unitate de învățământ care prevede în planul de învățământ practica ca fiind obligatorie, constituind condiție de promovare.
2. **Partenerul de practică** poate fi o societate comercială, o instituție centrală ori locală sau orice altă persoană juridică ce desfășoară o activitate în corelație cu specializările cuprinse în nomenclatorul Ministerului Educației Naționale și care poate participa la procesul de instruire practică a elevilor.
3. **Practicantul** poate fi un elev care urmează (pe tot parcursul desfășurării activității de practica) cursurile unei forme de învățământ care prevede în planul său de învățământ practica ca fiind obligatorie.
4. **Responsabil de practică** – persoană desemnată de organizatorul de practică – Liceul Tehnologic Special Beethoven- care va asigura planificarea, organizarea și supravegherea desfășurării stagiului de practică pentru elevii cu dizabilități;
5. **Tutore** – persoană desemnată de partenerul de practică – firmă sau alte categorii de agenți economici- care va asigura respectarea condițiilor de pregătire și dobândire de către elevul practicant a competențelor profesionale planificate pentru perioada stagiului de practică
6. **Regulamentul de practică** – reprezintă documentul prin care se definește cadrul general de desfășurare a activității de practică;
7. **Acordul de parteneriat** – reprezintă documentul cadru încheiat între organizatorul de practică și partenerul de practică care stabilește cadrul general al parteneriatului în scopul bunei organizări și desfășurări a activității de practică a elevilor
8. **Contract cadru** – reprezintă un document încheiat între organizatorul de practică, partenerul de practică și practicant a cărui formă este stabilită în conformitate cu legislația în vigoare. Practica elevilor se organizează și se desfășoară pe baza acestui **contract-cadru de colaborare** încheiat între organizator și partenerul de practică.

Stagiile de pregătire practică se desfășoară la operatorul economic. Condițiile în care stagiul de practică se desfășoară în unitatea de învățământ, sunt stabilite prin metodologia de organizare și funcționare a învățământului profesional de stat.

La solicitarea agenților economici, **învățământul profesional se poate organiza în sistem dual**, ca parte a sistemului național de învățământ, după învățământul obligatoriu.

Învățământul dual este o formă de organizare a învățământului profesional, care se desfășoară pe bază de contract de muncă și combină pregătirea profesională ce se organizează de un operator economic, cu pregătirea organizată în cadrul unei unități de învățământ.

Responsabilitatea privind organizarea și funcționarea este partajată între operatorul economic și unitatea de învățământ.

Organizarea și funcționarea învățământului profesional în sistem dual, durata și conținutul programelor de pregătire profesională sunt reglementate prin metodologie specifică aprobată prin ordin al ministrului educației și cercetării științifice, prin consultare cu operatorii economici.

Pregătirea prin învățământul profesional în sistem dual se realizează pe baza **standardelor de pregătire profesională** aprobate de Ministerul Educației și Cercetării Științifice .

Absolvenții învățământului profesional în sistem dual care promovează examenul de certificare a calificării profesionale, dobândesc certificat de calificare profesională și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

Denumirea și conținutul modulului/modulelor pentru stagii de pregătire practică- **CDL** (Curriculum în dezvoltare locală), vor fi stabilite de către unitatea de învățământ cu avizul Inspectoratului Școlar, în vederea dobândirii unităților de competențe cheie:

- *“Rezolvarea de probleme”* și *„Organizarea locului de muncă”* din standardul de pregătire profesională -pentru clasa a IX-a

- *“Lucrul în echipă”* „Pregătirea pentru integrarea de la școală la locul de muncă” și *“Tranziția de la școală la locul de muncă”* din standardul de pregătire profesională, pentru clasa a X-a

Stagiile de instruire practică pentru învățământul profesional special

Învățământul profesional special presupune parcurgerea în 4 ani școlari a conținuturilor cuprinse în 3 ani școlari în programa învățământului de masă pentru aceeași calificare profesională.

Durata stagiilor de practică pentru învățământul profesional special:

- **Clasa a IX-a- 4 săptămâni**
- **Clasa a X-a- 4 săptămâni**
- **Clasa a XI-a- 7 săptămâni**
- **Clasa a XII-a- 5 săptămâni**

Prin sistemul școlilor VET se urmărește ca educația și formarea inițială să ofere tuturor tinerilor mijloacele de a-și dezvolta competențele-cheie până la un nivel care să îi pregătească pentru viața adultă și profesională, constituind astfel și o bază pentru învățarea viitoare.

De asemenea, se iau măsuri adecvate pentru tinerii care sunt dezavantajați în procesul de învățare, astfel încât aceștia să își poată atinge potențialul educațional.

Principalele obiective ale furnizorilor de VET sunt **de a dezvolta capacitatea de viață independentă și capacitatea de a face față excluderii sociale și dezavantajelor induse de dizabilitate.**

Formarea profesională pentru elevii cu nevoi educaționale speciale are în vedere integrarea cât mai rapidă în câmpul muncii.

Abilitățile pe care ar trebui să le formeze unui cursant școala VET:

- un set specific de abilități certificate care ar putea duce la angajarea pe un anumit post
- formarea unor abilități generale care să susțină dezvoltarea unui stil de muncă eficient, fără a urmări o specializare strictă.

UNESCO propune ca "educația tehnică și profesională să înceapă cu o bază largă, care să faciliteze legătura între sistemul de educație / școală și lumea muncii, contribuind astfel la eliminarea tuturor formelor de discriminare" (UNESCO 2004).

Perioadele de studiu și de muncă pentru persoanele cu dizabilități trebuie să fie combinate, folosind o abordare flexibilă care să prevadă **diferite tipuri de evaluări, suficient timp pentru finalizarea învățământului, timp flexibil de predare și programe adaptate diferitelor tipuri de dizabilități.**

Este foarte important ca, pentru a ajuta elevii cu dizabilități din școlile VET, unitățile de învățare să fie suficient de flexibile și să definească în mod clar competențele implicate. Cu ajutorul, elevii cu dizabilități ar trebui să fie capabili de a reflecta asupra alegerilor lor și să aibă experiențe motivante pentru independența lor.

La nivel individual, elevii cu dizabilități trebuie să primească **asistență educațională specială** (de exemplu, tehnologie de asistență, interpreți pentru limbajul semnelor, materialele de învățare special pregătite sau alte forme de asistență practică) pentru a face programele VET accesibile.

În timpul stagiilor de practică pentru elevi cu dizabilități se va urmări atingerea competențelor profesionale în funcție de tipul dizabilității, dar și:

- focalizarea pe *formarea abilităților sociale și personale*, creșterea stimei de sine, dezvoltarea încrederii și motivației pentru implicarea în activitate, comunicarea și colaborarea cu ceilalți, punctualitatea și adaptarea rapidă, abilitățile de planificare și organizare a sarcinilor în mod independent
- *abilitățile metodologice* – de rezolvare a problemelor apărute la locul de muncă, în defavoarea abilităților tehnice
- sprijinirea elevilor cu nevoi educaționale speciale pentru a-și dezvolta *abilități de autodeterminare* și pentru a-și cunoaște potențialul pentru eventuale roluri pe care le pot exercita în comunitate

În cadrul **Curriculum-ului în Dezvoltare Locală** se elaborează programa la modulul/clasa specific stagiilor de practică din domeniul de pregătire profesională: mecanic, calificarea profesională *Tinichigiu vopsitor auto*, școală profesională cu durată de 4 ani, nivel 3, învățământ special.

Prin parcurgerea programei acestui modul se urmărește pregătirea practică centrată pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de cunoștințe, abilități și atitudini necesare angajării pe piața muncii, asigurându-se cadrul pentru realizarea unei instruiți care să permită, în contextul oferit de agenții economici locali, aprofundarea unităților de rezultate ale învățării descrise în Standardul de Pregătire Profesională.

Prin colaborarea tutorelui de practică cu cadrul didactic responsabil de instruirea practica/clasa, se recomandă planificarea conținuturilor corespunzătoare CDL-ului pe teme/zile instruire practică, acoperind integral programa respectivă.

Adaptarea stagiului de practică la particularitățile/categoriile de elevi cu dizabilități

Școala are datoria de a asigura șanse egale tuturor elevilor, adică asigurarea unor posibilități maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcție de aptitudinile și interesele sale. Pentru ca activitatea instructiv-educativă să fie profitabilă pentru toți elevii, aceasta trebuie să se realizeze în mod **diferențiat**.

Educația diferențiată vizează adaptarea activității de instruire la posibilitățile diferite ale elevilor, la tipul de dizabilitate, la capacitatea de înțelegere și ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Adaptarea stagiului de practică trebuie făcută având în vedere următoarele: *abilitățile individuale ale elevului, mediul din care provine, numărul de elevi din clasă, tipurile de dizabilități și cu nivel diferit de achiziții, stiluri diferite de învățare.* Se recomandă ca atât activitățile de învățare cât și evaluarea să se facă diferențiat.

Ministerul educației recomandă abordarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor activități de învățare variate, luându-se în considerare stilurile individuale de învățare ale fiecărui elev cu dizabilități.

Ca repere orientative în designul adaptării, câteva întrebări premergătoare procesului pot oferi un punct de plecare util:

➤ **Unde predau-** se au în vedere particularitățile atelierului de specialitate/secției, dotările tehnice avute la dispoziție, relația cu agenții economici locali.

➤ **Cum predau-**ce conținuturi îmi aleg (urmărind curriculum-ul învățământului de masă adaptat la particularitățile de învățare ale elevilor) ce metode voi folosi (activizante, atractive, interactive, dinamice). În alegerea activităților didactice informația trebuie transmisă de la simplu la cuprinzător astfel încât elevii să poată parcurge toate etapele învățării în ritmul lor propriu. Este mai bine a se preda puțin și temeinic, decât mult și superficial.

➤ **Cum organizez grupul de elevi:** activitatea se poate desfășura individual, pe grupe sau frontal. Elevii trebuie să se simtă valorizați și înțeleși, iar grupul sau clasa trebuie percepute ca o comunitate în care să fie încurajată colaborarea și întraajutorarea și dezvoltate abilitățile de cooperare. Astfel, pentru a avea o eficiență maximă a procesului instructiv-educativ este utilă discutarea conținuturilor propuse spre învățare elevilor, deoarece, uneori, acestea pot fi prea dificile sau obositoare pentru elevi.

➤ Este foarte importantă stabilirea unor **reguli de comportament** în activitatea de instruire practică: tutorele decide (în urma unor discuții cu elevii, responsabilul de practică) programul de practică, în ce momente pot fi utilizate telefoanele mobile, timpii de repaus, relația cu angajații. La activitățile pe grupe se va discuta cu ton scăzut. Tutorele trebuie să încurajeze elevii să îi solicite sprijinul ori de câte ori au nevoie. De asemenea, elevii trebuie încurajați să propună propriile reguli de comportament.

Sesiuni de informare de prevenire a riscurilor privind sănătatea și securitatea la locul de muncă pentru elevii cu dizabilități ce desfășoară stagii de practică la agent economic.

Înainte de începerea efectivă a derulării stagiilor de practică este necesar să se organizeze de către agentul economic sesiuni de informare pentru prevenirea riscurilor privind sănătatea și securitatea la locul de muncă pentru elevii cu dizabilități.

În cadrul acestora elevii trebuie informați cu privire la normele legale în vigoare privind cerințele minime de securitate în muncă, generale și specifice secției în care se va desfășura stagiul de practică.

Având în vedere specificul dizabilității elevilor, autorii recomandă ca acest instructaj să se efectueze un număr suficient de zile care să asigure înțelegerea instrucțiunilor de către elevi și folosirea unui limbaj simplu, pe înțelesul lor.

Materiale de prezentare vor conține informațiile de bază necesar instructajului SSM, prezentate în mod atractiv, succint și cu un accent pe partea vizuală. Tutorele va colabora în aceste sesiuni cu cadrul didactic, interpret în limbaj mimico-gestual dacă sunt elevi surzi.

De asemenea, elevii trebuie să ia cunoștință de regulamentul de ordine interioară al partenerului de practică.

RECOMANDARE - se va avea în vedere ca repartizarea elevilor cu dizabilități să se realizeze astfel încât angajatul de la locul de muncă respectiv să poată supraveghea acțiunile elevilor.

EXEMPLU- pentru un loc de muncă la un atelier auto, vor fi repartizați maxim 3 elevi în grija unui singur tutor!

ROLURI ȘI RESPONSABILITĂȚI

Un factor de succes în instruirea practică a elevilor este o bună cunoaștere a rolului și a responsabilităților pe care trebuie să le îndeplinească fiecare parte implicată: tutori, elevi și responsabili de practică.

Rolul tutorelui de practică

- ❖ se familiarizează cu metodologia de practică
- ❖ comunică permanent cu organizatorul de practică prin responsabilul de practică desemnat privind perioada de desfășurare a stagiilor și tipurile de dizabilități ale elevilor ce vor derula stagiul.
- ❖ organizează desfășurarea în condiții optime a stagiului practic pe baza parteneriatului pentru elevii cu dizabilități
- ❖ informează angajații care vor interacționa cu elevii cu dizabilități despre modalitățile de comunicare, caracteristicile dizabilității elevilor
- ❖ organizează sesiunile de informare privind normele de SSM. Instruirea și semnarea documentelor de protecția muncii revin în atribuțiile tutorelui prin implicarea persoanei specializate din cadrul firmei
- ❖ prezentarea regulamentului intern, descrierea activităților din cadrul compartimentului, informare cu privire la setul de responsabilități pentru elevii cu dizabilități
- ❖ se va asigura că normele de siguranța muncii sunt respectate de către elevii cu dizabilități pe tot parcursul desfășurării practicii
- ❖ stabilește împreună cu responsabilul de practică temele de practică care să corespundă nivelului de cunoștințe dobândite de elevi, tipului de dizabilitate și a nevoilor agentului economic partener
- ❖ repartizează pe grupe elevii și sarcinile de lucru, în funcție de tipul dizabilității prin colaborarea cu cadrul didactic responsabil de practică
- ❖ să ofere informații relevante elevilor încă din prima zi și, mai mult, să acorde suport, atenție, să aloce timp pentru discuții, explicații, analize pe marginea activității elevilor cu dizabilități
- ❖ să asigure dobândirea de către practicant a competențelor profesionale planificate pentru perioada de stagiul și specifice dizabilității
- ❖ să urmărească și să înregistreze prezența la activitate a practicantului și, după caz, să semnaleze eventualele abateri instituției de învățământ prin intermediul cadrului didactic responsabil
- ❖ să îi pună practicantului la dispoziție toate mijloacele necesare pentru realizarea obiectivelor stabilite prin tema de practică

- ❖ faciliteaza integrarea socială a participanților cu angajații din secția unde se derulează stagiul
 - ❖ consiliază elevul pe parcursul stagiului de pregătire. Îndrumarea se realizează individual și în grup, prin întâlniri directe, și constă în direcționarea elevului și evaluarea periodică.
 - ❖ va face propuneri ameliorative în colaborarea cu cadrul didactic când constată o evoluție sub așteptări sau inadvertențe în procesul de formare.
 - ❖ monitorizează activitățile elevilor cu dizabilități în timpul stagiului în colaborare cu cadrul didactic pentru o eficiență crescută a învățării mai ales că elevii manifestă condiții specifice de educație. Criterii urmărite de tutore: nivelul de implicare, prezența la activități, îndeplinirea sarcinilor de lucru, urmărirea obiectivelor de învățare, munca în micro-echipe, problematizarea și învățarea prin descoperire, realizarea unor lucrări practice complete, exersarea, atitudinea comportamentală
- La sfârșit de săptămână, monitorizarea se va face pe baza rezultatelor evaluării sumative, consemnate în fișele de evaluare săptămânale tip. Acesta va fi un instrument didactic ca va stabili în ce măsură este nevoie de remedierea procesului de instruire. Monitorizarea va viza dacă fiecare participant este parte a echipei de lucru în procesul de producție
- ❖ să completeze Fișa de evaluare a competențelor pe baza evaluării nivelului de dobândire a competențelor de către practicant și să îi propună o notă .
 - ❖ realizează evaluarea elevilor cu dizabilități, astfel:
 - *evaluare inițială* la începutul stagiului în vederea diagnozei și prognozei pentru participanți prin chestionarea orală, rezolvarea sarcinilor individual sau în grupuri mici
 - *evaluare continuă* - metode: observarea comportamentului în timpul activităților, efectuarea de lucrări independente, utilizarea autoevaluării, chestionarea orală, realizarea de către participanți a unui jurnal de stagiul.
 - *sumativă*- prin probe de evaluare săptămânale- metode: lucrări practice individuale/pe grupe-consemnate într-o fișă tip specifică fiecărei săptămâni
 - ❖ obține feedback de la elevii cu dizabilități
 - ❖ să propună, atunci când este cazul, anularea contractului cadru de practică sau, după caz, întreruperea stagiului de practică.
 - ❖ va întocmi la sfârșitul plasamentului, un raport de stagiul, pentru a descrie succint la ce nivel s-au atins obiectivele

În criteriile de selecție a agenților economici o pondere importantă este ocupată de capacitatea acestora de a desemna tutori dedicați activității pe tot parcursul desfășurării și implementării instruirii practice.

Competențele pe care trebuie să le dețină tutorele includ:

- capacitatea de comunicare;
- capacitatea de gestionare a situațiilor conflictuale;
- capacitatea de rezolvare a problemelor în mod creativ;
- capacitatea de a stimula munca în echipă.
- competențe și de abilități de lucru cu elevii (munca în echipă, gestionarea proiectelor, comunicarea și acordarea feedback-ului, etc)

Rolul Responsabilului de practică

Din partea Liceului Tehnologic Special Beethoven responsabilul de practică este cadrul didactic care are în norma didactică ore la modulul CDL pentru stagii practice a elevilor cu dizabilități și care are obligația de a se asigura de buna derulare a practicii conform protocolului încheiat.

Responsabilități:

- ❖ să comunice cu tutorele de practică în vederea planificării, organizării stagiului de practică
- ❖ să colaboreze împreună cu tutorele din cadrul firmei pentru a stabili temele de practică și competențele profesionale care vizează stagiul
- ❖ să realizeze o echipă echipa tutore-profesor, caracterizată de colaborare, contribuție, acțiune, respect și un tip de relație empatică ce determină agentul economic să acorde resurse suplimentare, iar tutorele este mult mai pătruns de misiunea sa și astfel apar beneficii pentru formarea și dezvoltarea elevilor cu dizabilități
- ❖ să sprijine tutorele de practică în comunicarea cu elevii cu dizabilități (limbaj mimico-gestual), în cazul unor eventuale situații de neînțelegere a sarcinilor de lucru/conflict între elevi
- ❖ să monitorizeze desfășurarea stagiului de practică, conduita și disciplina participanților, implicarea acestora
- ❖ asigurarea securității și ordinii elevilor cu dizabilități atât pe drumul dus întors școala- adresa firma și pe timpul stagiului
- ❖ va informa comisia tehnică, directorul despre evoluția elevilor la stagiul cât și despre nevoile angajatorilor în ce privește prestația practică a acestora

Rolul elevilor cu dizabilități participanți la stagiul

- ❖ participarea la stagiul de practică de la agentul economic/învățămint dual
- ❖ semnarea Convenției de practică și a luării la cunoștință a conținutului acestuia, se va asigura, respecta și o va aplica întocmai
- ❖ participarea la sesiunile de informare privind ROI al agentului economic și instructajele privind normele de securitate în muncă, SSM și semnarea fișelor specifice
- ❖ de a se informa și solicita clarificări/sprijin în cazul desfășurării stagiului, programul de lucru, sarcinilor de lucru, evaluării
- ❖ să realizeze sarcinile de lucru individuale sau în echipă, să colaboreze cu colegii/angajații/tutorele de practică/profesorul în vederea îndeplinirii sarcinilor cu succes, respectând durata, perioada stagiului și programul de lucru stabilit
- ❖ vor parcurge tematica activității de practică, prin rotație, și vor lucra la compartimentele de bază ale agentului economic sau, în funcție de tipul dizabilității, vor executa sarcini adaptate în anumite compartimente
- ❖ deprinderea tehnicilor operaționale specifice activității agentului economic și dezvoltarea competențelor profesionale în funcție de tipul dizabilității
- ❖ să completeze și să actualizeze zilnic caietul de practică

- ❖ să manifeste un comportament civilizat
- ❖ vor observa atent relațiile între angajați, între diferitele compartimente ale agentului economic, desfășurarea proceselor de muncă

TEMATICA STAGIULUI DE PRACTICĂ

Stagiul de practica se realizează în conformitate cu contractul cadru de parteneriat agreeat și semnat de parteneri.

Pe durata stagiului de practică/clasa, programul de lucru al elevilor cu dizabilități va fi de 6 ore zilnic și se va încadra în programul normal al agentului economic, urmărindu-se antrenarea practicanților în realizarea unor sarcini corespunzătoare nivelului lor de pregătire sau adaptate tipului de dizabilitate.

Numărul de ore de practică este cel stabilit în planul de învățământ al fiecărei specializări/an de studiu.

Elevii cu dizabilități participanți la stagiul au obligația să respecte programul de lucru stabilit și să execute activitățile specifice/sarcinile de lucru.

Este important ca tutorii să ofere informații relevante încă din prima zi și, mai mult, să acorde suport, atenție, să aloce timp pentru discuții, explicații, analize pe marginea activității practice de care un elevii cu dizabilități au nevoie.

Se au în vedere anumite particularități ale elevilor cu dizabilități:

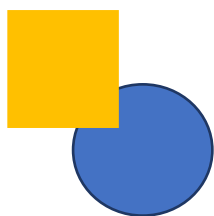
- **Elevii cu dizabilități intelectuale**
 - au limitări și respectiv abilități diferite de: raționament, planificare, rezolvare de probleme, gândire abstractă, înțelegerea unor idei complexe, tragerea rapidă a concluziilor și învățarea bazată pe experiență. Acest lucru afectează învățarea și funcționarea lor în viața de zi cu zi și necesită un anumit grad de sprijin, în funcție de severitatea dizabilității. Cele mai recente clasificări în domeniul dizabilității pun accentul pe funcționarea unei persoane din perspectiva abilităților adaptive (ceea ce oamenii învață pentru a putea funcționa în viața de zi cu zi), precum și pe nivelul de suport necesar.
 - dizabilitatea intelectuală presupune limitări asociate în cazul a două sau mai multe abilități adaptative, precum: comunicarea, autoservirea, abilitățile sociale, viața în comunitate, auto-direcționarea (independența, autonomia), sănătatea și securitatea personală, capacitatea de învățare, gestionarea timpului și munca. Respectiv, suportul acordat se va concentra pe fortificarea acelor abilități, care să-i permită persoanei o mai bună funcționare.
- **Elevii și tinerii cu dizabilități de auz**
 - au afectată capacitatea de percepere a sunetelor, ceea ce cauzează respectiv, dificultăți în dezvoltarea vorbirii și creează obstacole în comunicarea verbală. Dizabilitățile de

auz variază în funcție de gradul de pierdere a auzului și de afectarea uneia sau ambelor urechi. Așadar, elevii și tinerii cu dizabilități de auz înregistrează dificultăți de vorbire, înțelegere, citire și scriere, datorită legăturii strânse dintre dezvoltarea limbajului și auz.

- în cazul dizabilităților de auz, persoanele pot folosi o varietate de metode de comunicare, inclusiv citirea buzelor, interpretarea mimico-gestuală (limbajul semnelor) și comunicarea scrisă.

- **Deficitul de Atenție și Tulburările de hiperactivitate cu deficit de atenție (ADHD)**

- sunt de natură neurologică și afectează atât învățarea, cât și comportamentul. Acestea rezultă din tulburările cronice din zonele creierului care reglează atenția, controlul impulsurilor și funcțiile executive, care controlează sarcinile cognitive, activitatea motorie și interacțiunile sociale. Hiperactivitatea poate fi prezentă sau absentă.
- deficitul de atenție și tulburările de hiperactivitate cu deficit de atenție se pot manifesta prin: incapacitatea de a continua sarcina propusă și sustragerea facilă a atenției; abilități slabe de gestionare a timpului; dificultăți în respectarea angajamentelor ce țin de respectarea orarului, programului; dificultăți de citire; dificultăți în cazul sarcinilor, care necesită schimbări în acțiune, operare și ordine; incapacitatea de a asculta selectiv; dificultăți în executarea instrucțiunilor; dificultăți de ascultare și concentrare.

EXEMPLU DE ACTIVITĂȚI pentru 2/3 ore de instruire practică pe nivele de dezvoltare intelectuală/ grad de limitare datorat dizabilității:

Tema- INDREPTAREA

GRUPA DE NIVEL	Caracteristici	Tipuri de activități	Recomandări
NIVEL 1	-hiperactivitate cu deficit de atenție -îndeplinesc cu dificultate sarcinile cerute -întâmpină dificultăți în respectarea instrucțiunilor. -le este frică să încerce activități noi. -se distrag ușor de la alte activități ce se petrec în jurul lui. - planifică și execută greu mișcările necunoscute - obosesc repede. -deficit de atenție -utilizează ineficient instrumentele. -au probleme de coordonare -încep cu greu o activitate - necesită mai mult timp și atenție pentru a însuși o abilitate -sentiment de inferioritate, anxietate (frică nejustificată). -uneori sunt excesiv de vorbăreți	-identifica cu ajutorul cadrului didactic tipurile de ciocane -identifica tipurile de semifabricate (sarma, tevi, profile, table,etc) -explicarea/demonstrarea operației pe etape mai mici de învățare -executa operația de îndreptare manuală a sârmelor/tablelor/barelor -exersează prin repetiție operația de îndreptare de mai multe ori -așează la locul lor sculele folosite	-<i>utilizați indicații verbale cu blândețe, anumite sugestii auxiliare</i> -<i>oferiți-i timp să urmărească activitățile de mișcare ale altor colegi, înainte de a se implica în acestea.</i> -<i>intervenți cu unele detalii,demonstrații și precizări.</i> -<i>la începutul unei activități, ajutați-l, încurajați-l, pentru a fi capabil s-o finalizeze în mod independent.</i> -<i>ignorarea comportamentului nedorit al elevului, atunci când încearcă intenționat să atragă atenția.</i> -<i>când obosește, acordați un răgaz de odihnă;oferirea unei durate de timp mai mare pentru execuție și exersare</i> -<i>reducerea la maxim a motivelor de distragere a atenției copilului.</i> -<i>aprecierea și încurajarea chiar și celor mai mici succese ale elevului</i> -<i>un grad sporit de răbdare</i> -<i>în cazul elevilor surzi se apelează la profesorul cunoscător al limbajului semnelor</i>

NIVEL 2	-Ușoară întârziere sub toate aspectele dezvoltării -capabili să achiziționeze abilități noi la un nivel satisfăcător - Însușește diferite abilități, într-un ritm lent. -Necesită mai mult timp și atenție pentru a însuși abilități -greutăți în gândire, abstractizare, generalizare. Se concentrează mai bine la imagine/acțiune decât la cuvânt. -Predomină memoria de scurtă durată cu preponderența cea mecanică. -Viteză medie a mișcărilor	-identifica corect tipurile de ciocane,nicovale -identifica deformările semifabricatelor -fixează corect semifabricatele în menghina sau pe nicovale -execută corect îndreptarea manuală a tablelor, barelor, sarmelor -realizează controlul îndreptării manuale - așează la locul lor sculele folosite -respecta normele de SSM	-utilizarea în explicații a cuvintelor simple și asigurarea (verificarea) nivelului de înțelegere a sarcinii -desfășurarea activității până la final, cu asigurarea clară că elevul a conștientizat începerea și finalizarea acesteia -împărțirea sarcinii în etape mai mici de învățare -aprecierea și încurajarea chiar și celor mai mici succese ale copilului - Un grad sporit de răbdare -în cazul elevilor surzi se apelează la profesorul cunoscător al limbajului semnelor
NIVEL 3	-capabili să achiziționeze abilități noi la un nivel bun/foarte bun -necesită un timp bun și atenție pentru a însuși abilități, repetiție a acestora -își manifestă verbal entuziasmul -învăță din demonstrații	-identifica corect tipurile de ciocane, nicovale, prese, masini de îndreptat, semifabricate, deformările semifabricatelor -execută corect îndreptarea manuală, la rece la cald a tablelor, barelor, sarmelor, profilelor -execută corect îndreptarea mecanică cu verificarea utilajului la mersul în gol, manevrează corect semifabricatul cu folosirea manusilor, cu respectarea normelor de SSM -realizează controlul operației de îndreptare manuală/mecanică - așează la locul lor sculele folosite și face curățenie la locul de muncă	-asigurarea că elevul respectiv a înțeles ce are de realizat, pe etape -încurajarea lucrului în echipă -încurajarea și laudarea fiecărui efort și reușită a elevului -în cazul elevilor surzi se apelează la profesorul cunoscător al limbajului semnelor -introducerea unui element nou, captivant în activitate pentru a-i ajuta să se concentreze pentru o perioadă mai lungă de timp. -necesită motivație -împlică elevii în luarea deciziilor; -oferiți elevului posibilități de exersare

STRUCTURĂ- exemplu pentru un stagiu de 4 săptămâni

	ACTIVITĂȚI	INSTRUCȚIUNI PENTRU TUTORI
SĂPTĂMÂNĂ 1	-Instructaj SSM general, specific -ROI -Introducere-prezentare secție,puncte de lucru, angajați, repartizarea pe grupe de nivel a elevilor -prezentare obiective de învățare, metode de evaluare -evaluare inițială	-procesul de introducere este relevant pentru stagiul și o etapă axată mai ales pe observare. -identifică nevoile de formare ale elevilor cu dizabilități, nivelul de performanță al acestora -motivează elevul să se implice în activități/realizarea sarcinilor de lucru -obiectivele de învățare simple pot fi evaluate la finalul săptămânii printr-o discuție structurată (obiectivele sunt axate pe familiarizare, metoda de învățare este axată pe observare).
SĂPTĂMÂNĂ 2	-Atribuirea de sarcini de lucru individuale sau în echipă adaptate tipului de dizabilitate, sub supravegherea tutorelui/cadrului didactic/angajatului de la locul de muncă corespunzător -integrarea elevilor la locul de muncă/în colectiv -acțiuni remediale dacă este cazul -exersarea sarcinilor/ sarcini adaptate în funcție de ce este capabil să realizeze elevul (dacă este cazul, se alocă un spațiu pentru exersarea sarcinilor) -evaluare -feedback	-elevul primește progresiv mai multe atribuții, legate mai ales de aplicarea practică (și sub supraveghere) sarcinilor de lucru. -realizează activități demonstrative și oferă informații suplimentare -obiective de învățare mai ample, legate de utilizarea procedurilor învățate anterior -observă comportamentul elevilor, nevoile acestora, nivelul de implicare și al rezultatelor acestora -operationalizează sarcinile în funcție de dizabilitate -motivează elevul să se implice în activități/realizarea sarcinilor de lucru -evaluarea poate fi făcută de persoanele aflate în proximitatea practicantului (obiectivele sunt axate pe replicare,

		metoda de învățare este axată pe job-shadowing).
SĂPTĂMÂNĂ 3	-Atribuirea de sarcini de lucru individuale sau în echipă adaptate tipului de dizabilitate, sub supravegherea tutorelui/ cadrului didactic/ angajatului de la locul de muncă corespunzător -integrarea elevilor la locul de muncă/ în colectiv -acțiuni remediale dacă este cazul -exersarea sarcinilor/ sarcini adaptate în funcție de ce este capabil să realizeze elevul (se alocă un spațiu pentru exersarea sarcinilor) -evaluare -feedback	- elevul primește progresiv mai multe atribuții, legate mai ales de aplicarea practică (și sub supraveghere) sarcinilor de lucru -realizează activități demonstrative și oferă informații suplimentare -operationalizează sarcinile în funcție de dizabilitate -obiective de învățare mai ample, legate de utilizarea procedurilor învățate anterior -observă comportamentul elevilor, nevoile acestora, nivelul de implicare și al rezultatelor acestora -motivează elevul să se implice în activități/realizarea sarcinilor de lucru -evaluarea poate fi făcută de persoanele aflate în proximitatea practicantului (obiectivele sunt axate pe replicare, metoda de învățare este axată pe job-shadowing).).
SĂPTĂMÂNĂ 4	-Atribuirea de sarcini de lucru individuale sau în echipă adaptate tipului de dizabilitate, sub supravegherea tutorelui/ cadrului didactic/ angajatului de la locul de muncă corespunzător -integrarea elevilor la locul de muncă/ în colectiv -acțiuni remediale dacă este cazul -exersarea sarcinilor/ sarcini adaptate în funcție de ce este capabil să realizeze elevul (se alocă un spațiu pentru exersarea sarcinilor) -evaluare finală -feedback	-elevul primește progresiv mai multe atribuții, legate mai ales de aplicarea practică (și sub supraveghere) sarcinilor de lucru -realizează activități demonstrative și oferă informații suplimentare -operaționalizează sarcinile în funcție de dizabilitate -obiective de învățare mai ample, legate de utilizarea procedurilor învățate anterior -observă comportamentul elevilor, nevoile acestora, nivelul de implicare și al rezultatelor acestora -evaluarea finală poate fi făcută de persoanele aflate în proximitatea practicantului -întocmește un raport pe baza feedbackului obținut și a nivelului rezultatelor învățării elevilor cu dizabilități.

Tutorele se va asigura că fiecare elev va îndeplini sarcina și va fi capabil să o facă cât mai autonom. [Astfel este esențială operationalizarea sarcinilor de lucru în funcție de ceea](#)

ce este capabil să realizeze elevului cu dizabilități, mergându-se până la a executa mereu operația pe care și-o însușește cel mai bine.

a. *Stabiliți obiective clare* pe care doriți ca elevul practicant să le îndeplinească, în egală măsură cu a asculta și integra obiectivele stabilite de către elev. Armonizarea celor două categorii de obiective va motiva practicantul, va oferi sentimentul de încredere, atenție și implicare.

b. *Explicați elevului relevanța stagiului de practică* în contextul mai multor cariere potențiale din sectorul de activitate în care se derulează programul. Acest lucru îl ajută să își formeze o opinie clară cu privire la posibilitățile sale reale de adaptare la necesitățile pieței muncii.

c. În cazul stagiului practic, elevul practicant va trebui să *identifice relevanța task-urilor* pe care le primește pentru un post real existent în cadrul companiei sau a domeniului de activitate al acesteia.

d. *Mediul de lucru* este un factor important în motivarea practicantului. Acesta nu ar trebui modificat special pentru primirea unui practicant, dar ar trebui să fie de regulă deschis și primitor. De exemplu, este important ca angajații să folosească o tonalitate potrivită, să păstreze ordinea la locul de muncă, să asigure o bună aerisire și luminozitate a spațiului.

e. Asigurați o *creștere treptată a responsabilităților și a autonomiei* pe care o va avea elevul practicant – acesta este un semn de încredere și va fi perceput ca un element pozitiv și motivatoriu.

f. Asigurați-vă că derulați *sesiuni constante de feedback*, în care să fie solicitată și opinia practicantului. Această dovadă de încredere și de luare în considerare a opiniilor sale, îl va determina să demonstreze implicarea așteptată și în continuare.

Pentru a se evita discriminarea și a stimula pregătirea profesională bună dar și incluziunea, se va avea în vedere are formarea unei echipe de învățare elev-profesor-tutore și o strategie de formare prin stimularea motivației, ce presupune ca etape:

Factori de succes:

- O buna echipa elev-profesor
- O buna echipa de lucru in activitatea de învățare
- Focusare mai mare pe dezvoltarea personală a elevilor cu dizabilități
- Metode de învățare flexibile
- Cooperare adulți și elevi pentru a crea un stagiu eficient învățării

- ☐ Modelarea: utilizarea unui model creat în scop didactic.

Demonstrația

- ✓ Puteți demonstra cum se folosește un echipament sau cum se îndeplinește o sarcină.
- ✓ Gândiți-vă dacă demonstrația este cea mai bună abordare sau dacă este necesară.
- ✓ Reluați ceea ce ați demonstrat la orele de pregătire practică. Elevii trebuie să știe ce să facă și cum să utilizeze un echipament, nu doar ce este și cum arată.
- ✓ Puneți întrebări – puteți să le arătați doar cum să îndeplinească o sarcină, fără a le da explicații, iar apoi le puteți cere să descrie ce ați făcut.

Studiu de caz

- ✓ Selectați pentru studiul de caz informații adecvate, în funcție de scop și de experiența elevilor.
- ✓ Încurajați elevii să discute și să găsească singuri concluziile, interveniți numai dacă este evident că greșesc.
- ✓ Lăsați-i să-și prezinte concluziile așa cum cred că este mai bine.

Învățarea diferențiată- Fiecare elev este diferit, trebuie să ținem cont de această realitate. Același nivel de activitate nu va fi corespunzător pentru toți.

- ✓ Variați nivelul rezultatelor pentru diferiți elevi. Toți trebuie să dobândească competențele – aceasta este ce trebuie să învețe, însă există lucruri pe care majoritatea ar trebui să fie capabili să le învețe și altele pe care numai cei mai buni le-ar putea învăța.
- ✓ Pe lângă faptul că diferențiați metodele pe care le folosiți, diferențiați și abordarea elevilor atunci când aplicați aceste metode.
- ✓ Variați nivelul de responsabilitate pe care o dați elevilor dumneavoastră. Trebuie să nu depășească limitele abilităților pe care le au, dar, în același timp, să constituie o provocare pentru ei, pentru a-și asuma mai multă responsabilitate.
- ✓ Gândiți-vă întotdeauna că fiecare elev are nevoie de o perioadă de timp diferită pentru a învăța ceva.
- ✓

Exercițiul – caracter repetitiv

Efectuarea unor lucrări practice: efectuarea unui instructaj; organizarea riguroasă a muncii, prin indicarea sarcinilor și a responsabilităților; diversificarea modalităților de evaluare și valorificare a rezultatelor.

Învățarea prin colaborare este eficientă în funcție de luarea în considerare a anumitor condiții:

- ☐ Componenta grupului privită sub raportul vârstei și al nivelului intelectual al participanților;
- ☐ Mărimii grupului și a diferențelor dintre membrii grupului („eterogenitatea optimă”);
- ☐ Sarcina de lucru (să se preteze la colaborare);
- ☐ Existența unor mijloace de comunicare adecvate.

• Activitate realizată prin metoda conversației.

Scurtă descriere a metodei:

Conversația este o metodă de comunicare orală pentru care predarea unui conținut are loc în baza unui dialog, ce se desfășoară între tutore/profesor și elevi, cu rol de dirijare și stimulare a activității de învățare. Dialogul poate fi realizat între tutore - elevi, elevi –profesor sau elevi – elevi.

În cazul acestei activități de învățare, conversația poate fi introductivă, de comunicare, de repetare și sistematizare, de fixare și consolidare, de verificare și apreciere și finală.

Conversația introductivă se folosește pentru pregătirea psihologică a elevilor, în vederea predării de noi cunoștințe. În acest scop, pregătirea face referire la mobilizarea atenției, la stimularea interesului și a curiozității, la reactualizarea cunoștințelor.

Conversația de comunicare se utilizează în scopul transmiterii de noi cunoștințe. Acest tip de conversație poate fi folosit și în situații diverse cum ar fi: pregătirea materialului didactic, efectuarea de experimente, comentarea diverselor exemple sau situații, etc.

Conversația de repetare și sistematizare se utilizează în cazul reluării și repetării noțiunilor, în cazul desprinderii unor concluzii parțiale sau finale, precum și în cazul integrării noțiunilor anterioare în structurile logice noi și concretizarea acestora în diverse situații.

Conversația de fixare și consolidare se aplică în mod curent la lecție, în vederea fixării ideilor importante ce rezultă din noțiunile predate.

Conversația finală se utilizează pentru desprinderea concluziilor după finalizarea unui conținut științific.

Strategia didactică :

- ✓ Încercați să stabiliți o relație bună de la început și să aveți o atitudine încurajatoare și pozitivă în a-i ajuta să obțină performanțe maxime.
- ✓ Asigurați-vă că știți care sunt stilurile preferate de învățare ale elevilor
- ✓ Planificați-vă activitățile astfel încât să includă o gamă variată de strategii de învățare active orientate spre elev.
- ✓ Aplicați strategii de predare diferențiată sau “predare individualizată” care urmăresc obținerea performanței maxim posibilă, cum ar fi învățarea pas cu pas și evolutivă, învățarea între colegi, lucrul în grup, echipe de învățare, etc.
- ✓ Elaborați planuri speciale pentru asigurarea succesului școlar și folosiți aprecierile (laudele) pentru a recunoaște chiar și cei mai mici pași făcuți pe calea învățării (de preferat ca aprecierea să fie însoțită de dovezi, ale eficienței elevului – exemple din activitatea lui, descrierea realizării obținute, punerea în antiteză a nivelului din trecut și ceea ce poate face azi). Acest demers va avea darul de a întări și face credibil progresul elevului. Consecința va fi creșterea încrederii, a motivației, a curajului de a se implica, a perseverenței, a randamentului, iar toate luate împreună a integrării profesionale ce sigur se va răsfrânge pozitiv și în social și personal.
- ✓ Implicați elevii în stabilirea propriilor obiective de învățare și în monitorizarea succesului în atingerea acestor obiective.

În cazul **Stagiilor de pregătire practică, tutorele** va avea în vedere:

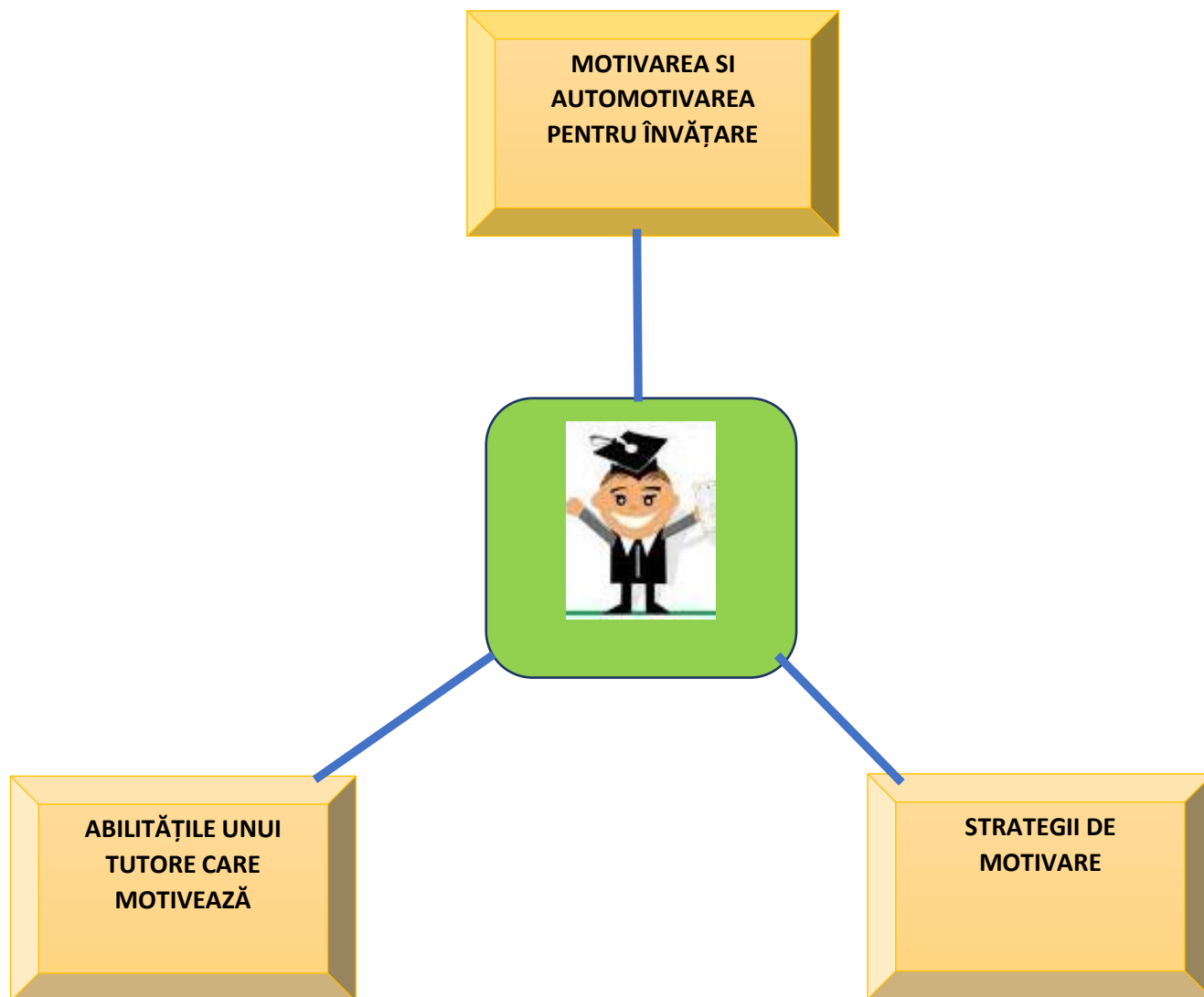
-se va asigura că fiecare elev va îndeplini sarcina și va fi capabil să o facă cât mai autonom. În acest sens, sarcinile vor fi operaționalizate în funcție de ceea ce este capabil să realizeze elevul cu dizabilități, mergându-se până la a executa mereu operația pe care și-o însușește cel mai bine.

-va oferi instrucțiuni în scris, pe care să le urmeze, însoțite de scheme simple cu ordinea operațiilor/ desene, dacă este cazul.

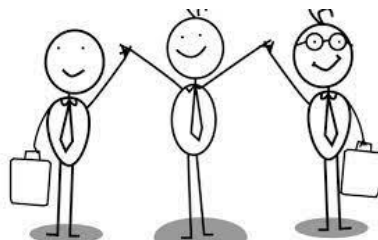
-dacă faceți o demonstrație inițială, implicați-vă elevii, punându-le întrebări despre ceea ce au văzut că faceți, de ce cred ei că ați procedat astfel.

-puteți împărți elevii în grupuri de câte trei, conform modelului prezentat la capitolul anterior.

MOTIVAREA ELEVILOR

MOTIVAREA SI AUTOMOTIVAREA PENTRU ÎNVĂȚARE

Elevii cu dizabilități participanți la stagiul de practică au o serie de comportamente deja formate, care sunt utilizate în diverse contexte. Aceste comportamente nu pot fi ușor modificate, dar pot fi adaptate la cultura companiei sau pot fi restricționate prin aplicarea unor reguli de bun-simț;

Elevii care nu au motivație sunt cei care nu înțeleg pentru ce este utilă activitatea de învățare, pentru că nu au reușit să distingă ce efect produce învățarea și că aceasta este o investiție în viitor.

Principalii factori care dezvoltă motivația sunt:

- învățarea în sine
- responsabilitatea
- progresul în sarcinile de lucru
- succesul
- recunoașterea
- varietatea abilităților utilizate
- identificarea cu sarcina de învățare
- scopul
- autonomia
- feedbackul

Prin crearea de contexte de învățare care să permită manifestarea acestor factori se va realiza motivarea pentru învățare.

STRATEGII DE MOTIVARE

- operaționalizarea sarcinilor de lucru în funcție de ceea ce este capabil să realizeze elevul cu dizabilități
- explicați mai întâi contextual, apoi treceți la părțile componente ale prezentării
- actualizați informațiile
- explicați motivele pentru care este nevoie de instruire practică, exersare sarcini
- furnizați suficiente resurse pentru elevii cu dizabilități necesare îndeplinirii sarcinilor
- organizați activități în grupuri pentru a cere sprijin colegilor

- reveniți ori de câte ori este necesar la informații despre timpul pe care trebuie să îl aloce elevii învățării
- asigurați-vă ca elevii au suficiente abilități pentru a îndeplini o sarcină de lucru

Strategie de formare pentru stimularea motivației elevilor:

1. Captarea atenției și susținerea ei:

- Folosirea de abordări noi sau neașteptate pentru formare
- Stimularea curiozității de lungă durată
- Varietate de prezentări

2. Crearea relevanței:

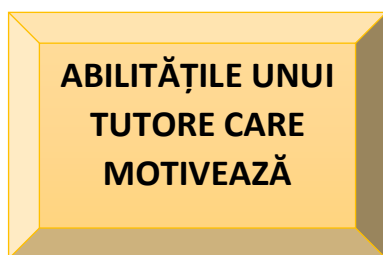
- creșterea percepției de utilitate lasând elevii să determine modul în care formarea relaționează cu scopurile personale
- crearea de oportunități de utilizare a experienței anterioare
- creșterea nivelului de familiaritate construind pe experiența anterioară

3. Construirea încrederii

- crearea de așteptări pozitive pentru succes clarificând scopurile și obiectivele formării
- furnizarea unui grad rezonabil de control asupra propriei învățări

4. Generarea satisfacției:

- crearea de consecințe naturale prin oferirea de oportunități de a utiliza noile abilități
- utilizarea zâmbetului, laudelor, încurajărilor
- asigurarea echității menținând standarde și rezultate consecvente cu așteptările.

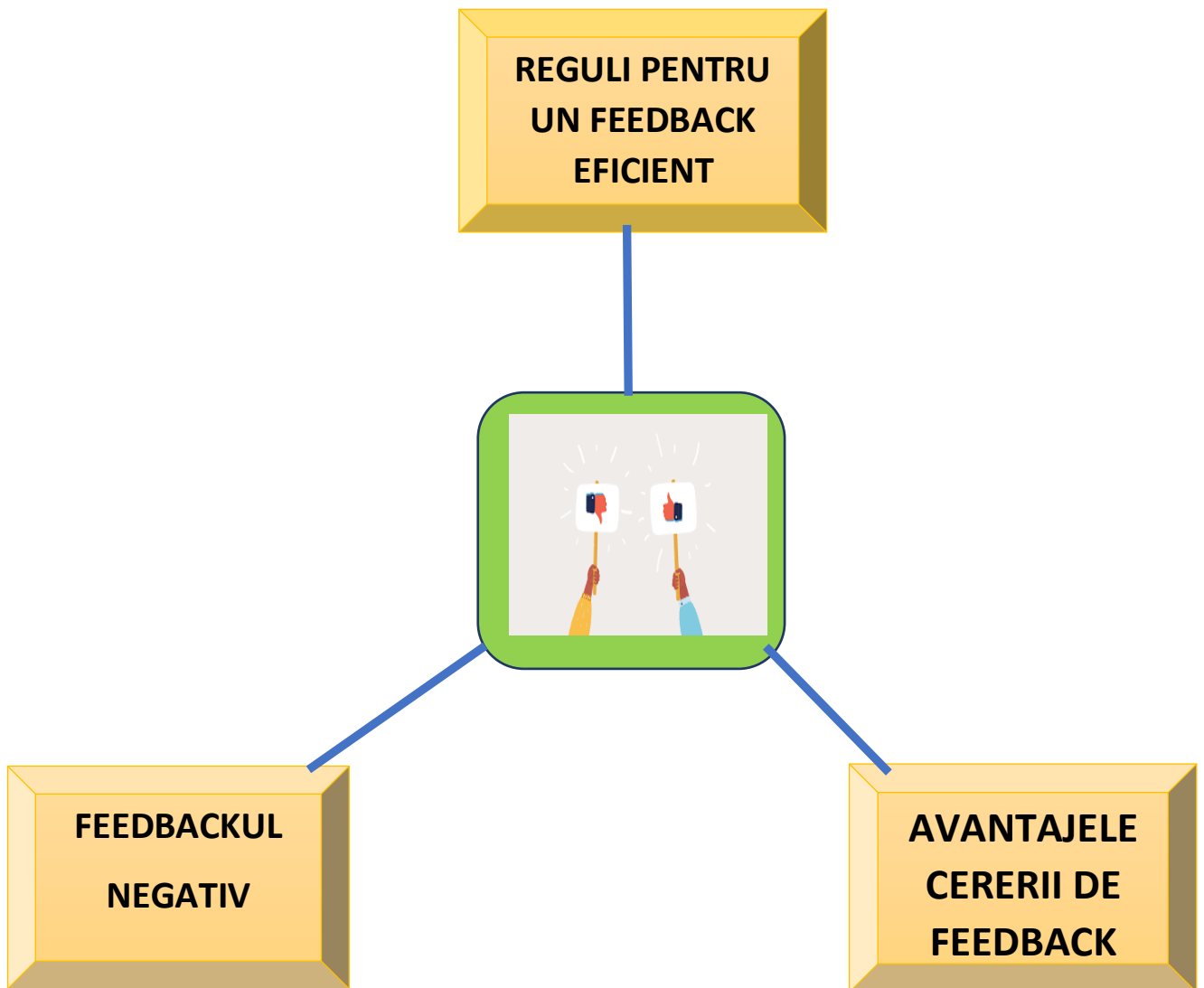
Abilitățile unui tutor care motivează:

- oferă expertiză
- manifestă empatie, înțelegere și apreciere
- manifestă entuziasm în profesia sa și pentru pregătirea elevilor
- demonstrează claritate în activitățile de formare

Cum știm dacă elevii sunt motivați?

- Încep activitățile fără a opune rezistență
- Preferă aspectele provocatoare ale sarcinilor de învățare
- Pun întrebări
- Fac mai mult decât li se cere
- Găsesc plăcere în a învăța
- Sunt mândri de ceea ce au învățat

OFERIREA DE FEEDBACK ELEVILOR

REGULI PENTRU UN FEEDBACK EFICIENT

Pentru ca feedbackul oferit de tutore să fie eficient și util pentru învățare, se au în vedere următoarele sugestii:

1. Faceți referire în formularea feedbackului la comportamentul persoanei, și nu la persoana în sine - vizează aspecte legate de comportament care sunt vizibile, măsurabile și nu despre nivelul de interior al persoanei (sinele si stima de sine)
2. Adresați-vă direct persoanei vizate de feedbackul dvs.
3. Fiți concret, specific, privind aspectul vizat de feedback
4. Exprimați clar reacția proprie la comportamentul celeilalte persoane, asumându-vă responsabilitatea pentru feedbackul acordat
5. Evitați să judecați
6. Dați un feedback pozitiv înaintea celui negativ
7. Oferiți alternative
8. Acordați feedback în timp util
9. Concentrați-vă pe ce anum epoate fi schimbat
10. Oferiți încurajări în timpul oferirii de feedback
11. Verificați dacă mesajul a fost înțeles corect
12. Feedback negativ niciodată în public
13. Mereu cereți feedback la feedback-ul vostru

NU UITAȚI SĂ CONSIDERAȚI ȘI SĂ OFERIȚI FEEDBACKUL CA UN CADOU!

EXEMPLU- pentru relația tutor-elev se recomandă metoda prezentată în continuare:

METODA CELOR 4C

1. **A CONTA-** Tutorele arată elevului că prin efortul lui de a învăța contează pentru el (pentru tutore)

Exemple:

- *MULTUMESC....că azi ai lucrat/că te-ai implicat/ că ai fost prezent/ că ai rezistat o oră....*
- *APRECIEZ că/ SUNT FERICIT că/ SUNT MULȚUMIT că tu ai...*

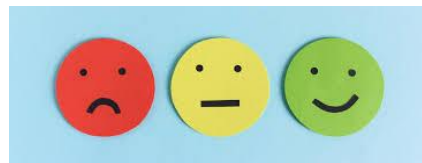
2. **CAPABIL** (Este resimțit de elev ca urmare a acțiunii de la primul C)
 - derivă din primul C, este formulat autentic de către tutore cu sinceritate, deschidere și curaj

3. **CONECTAT-** prin repetiție tutorele acționând cu primul C, elevul se va simți din ce în ce mai capabil(al 2-lea C) și automat va deveni din ce în ce mai conectat cu tutorele și colegii

4. **COOPERARE-** ca urmare a aplicării cu constanță a celor 3 C anteriori, cu siguranță se va instaura cooperarea între elev-tutore și colegi

Dacă primul C este exersat în profunzime și se găsește varianta optimă de empatizare cu elevul, ceilalți 3 vor rezulta firesc.

AVANTAJELE CERERII DE FEEDBACK

Dacă nu ni se oferă feedback-uri, de ce este util să le ceară un tutor?

- Pentru a primi comentarii constructive despre ceea ce facem și ceea ce nu facem
- Să se asigure că face ce trebuie
- Pentru a primi sugestii despre cum se poate îmbunătăți performanța
- Pentru a afla părerea celorlalți despre punctele forte sau slabe
- Să caute alte metode de a rezolva anumite probleme
- Pentru a lua în calcul posibilitatea de a îmbunătăți ceva legat de imagine, comportament, atitudine

FEEDBACKUL NEGATIV

Ce se poate întâmpla în cazul oferirii unui feedback negativ?

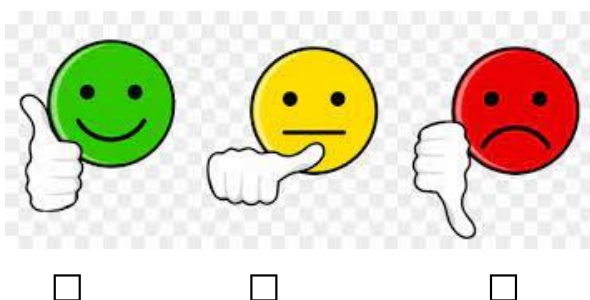
- Elevul care primește feedbackul o ia personal și devine furios
- Tutorul poate să nu știe cum să reacționeze la furia sa
- Elevul care primește feedbackul poate să nu fie de acord și să devină încăpățânat să facă tot cum vrea el
- Se poate deteriora relația cu elevul care primește feedbackul
- Este posibil să nu îi facă plăcere tutorului să comunice lucruri care sunt dificile

Pentru a le rezolva și evita, autorii recomandă același model prezentat în Metoda celor 4 C.

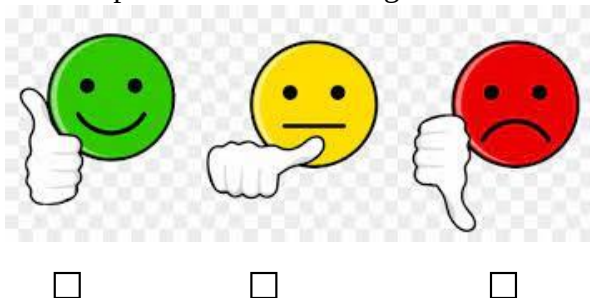

MODEL DE CHESTIONAR FEEDBACK PENTRU ELEVII V.E.T. PRIVIND ACTIVITATEA PRACTICA DE SPECIALITATE DERULATA LA AGENTUL ECONOMIC

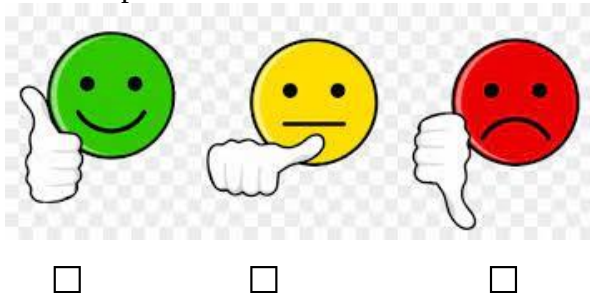
1. Cum apreciezi stagiul practic efectuat de la agentul economic?

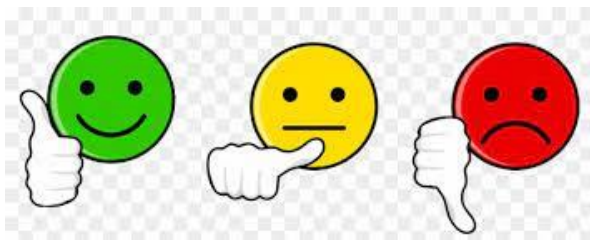
2. Cum apreciezi tutoratul la agentul economic unde ai derulat stagiul practic?

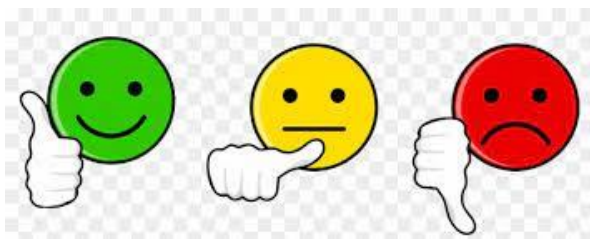
3. Cum apreciezi modul în care ai fost tratat de tutore în timpul stagiului de practică?

4. Cum apreciezi activitatea ta și implicarea ta pe parcursul stagiului de practică?

☐☐☐

5. Cum apreciezi abilitățile practice dobândite în timpul stagiului?

☐☐☐

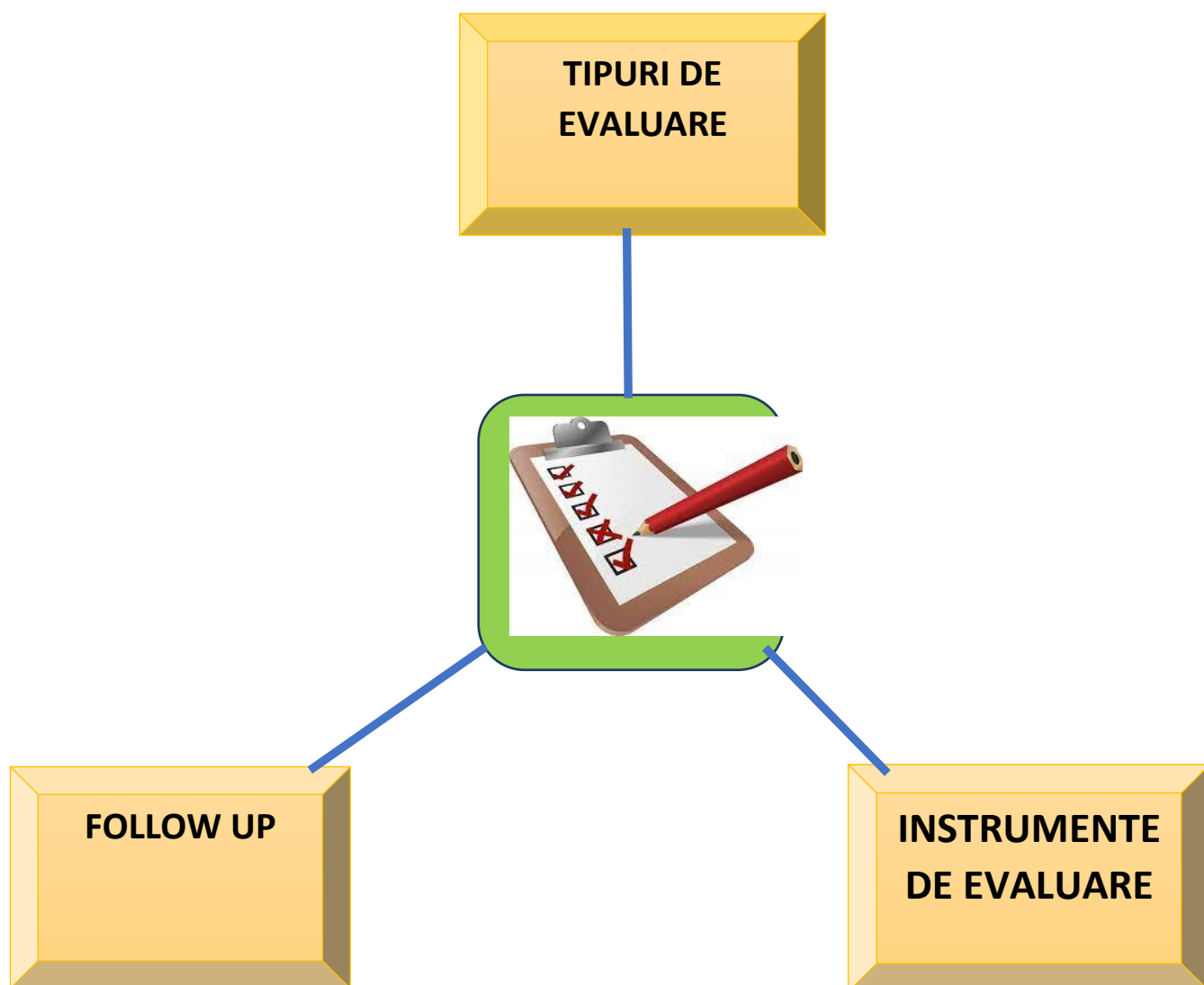
6. Te-ai obișnuit cu mediul de lucru/programul și cultura organizațională?

☐☐☐

7. Cum apreciezi comunicarea cu angajații/tutorele în timpul stagiului?

☐☐☐

EVALUAREA ACTITĂȚII ELEVILOR

TIPURI DE EVALUARE

Evaluarea determină măsura în care elevii cu dizabilități au atins rezultatele învățării stabilite în standardele de pregătire profesională.

În funcție de momentul realizării evaluării deosebim:

- **evaluare inițială (predictivă)**- pentru a stabili nivelul la care se află elevii cu dizabilități la începutul stagiului de practică
- **evaluare continuă (de progres sau formativă)**- pe tot parcursul stagiului de practică, cu organizarea de verificări sistematice a nivelului de achiziții în rândul elevilor
- **evaluare finală (sumativă sau cumulativă)**- la finalul stagiului de practică, pentru a determina dacă obiectivele stagiului au fost atinse

➤ **Cum evaluez**- se au în vedere toate tipurile de evaluare, chiar și pe secvențe de activități (tutorele împreună cu cadrul didactic responsabil de practică pot stabili un sistem de puncte pe care elevul le va acumula din achiziții mici până la însumarea unui cumul care poate fi consemnat în catalog, sistem care va fi comunicat elevilor de la început)

Tutorele are și rolul de a monitoriza activitățile elevilor cu dizabilități în timpul stagiului în colaborare cu cadrul didactic pentru o eficiență crescută a învățării mai ales că elevii manifestă condiții specifice de educație.

Criterii urmărite de tutore: nivelul de implicare, prezența la activități, îndeplinirea sarcinilor de lucru, urmărirea obiectivelor de învățare, munca în micro-echipe, problematizarea și învățarea prin descoperire, realizarea unor lucrări practice complete, exersarea, atitudinea comportamentală

La sfârșit de săptămână, monitorizarea se va face pe baza rezultatelor evaluării sumative, consemnate în fișele de evaluare săptămânale tip. Acesta va fi un instrument didactic ca va stabili în ce măsură este nevoie de remedierea procesului de instruire. Monitorizarea va viza dacă fiecare participant este parte a echipei de lucru în procesul de producție

Tutorele va completa Fișa de evaluare a competențelor pe baza evaluării a nivelului de dobândire a competențelor de către practicant și să îi propune o notă .

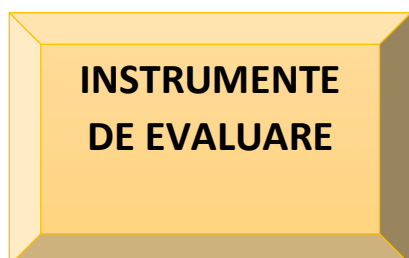
Metode posibile de evaluare:

- observații
- discuții
- produse ale activității
- interviuri

Metode de evaluare folosite de tutore pentru:

- *evaluare inițială* - chestionarea orală, rezolvarea sarcinilor în grupuri mici

-*evaluare continuă*- metode: observarea comportamentului în timpul activităților, efectuarea de lucrări independente, utilizarea autoevaluării, chestionarea orală, realizarea de către participanți a unui jurnal de stagiu.
-*sumativă*-prin probe de evaluare săptămânale-metode: lucrări practice pe grupe-consemnate într-o fișă tip specifică fiecărei săptămâni

Se recomandă următoarele instrumente de evaluare continuă:

- ✓ fișe de observație
- ✓ fișe de lucru
- ✓ fișe de evaluare
- ✓ fișe de autoevaluare
- ✓ jurnal de practică

Pentru evaluarea finală, se recomandă următoarele instrumente de evaluare:

- ✓ proiectul
- ✓ portofoliul.

MODELE FIȘĂ DE OBSERVARE SI EVALUARE

Fișa de observare și evaluare

Elevul _____
Numele, prenumele

Sarcina de lucru _____

Nr.	Activitățile/ produsele evaluate	Punctajul maxim	Punctajul acordat
I. Pregătirea pentru executarea lucrărilor de lăcătușărie			
1.	Corectitudinea selectării informației necesare pentru executarea lucrărilor din fișa de lucru.	10	
2.	Semifabricatul selectat conform fișei de lucru.	10	
3.	Echipamente, scule, dispozitive și verificatoare selectate conform specificului lucrărilor executate.	10	
II. Executarea lucrărilor de lăcătușărie			
4.	Respectarea ordinii de executare a lucrărilor și gradul de realizare a acestora	10	
5.	Aplicarea corectă a sculelor, dispozitivelor și verificatoarelor.	10	
6.	Corectitudinea aplicării a tehnicilor de prelucrare.	20	
7.	Încadrarea în timpul stabilit.	10	
8.	Corespunderea dimensiunilor semifabricatului în urma prelucrării cu dimensiunile indicate în fișa de lucru.	10	
9.	Aplicarea normelor de securitate și sănătate în muncă, prevenirea producerii incendiilor, protecția mediului ambiant.	10	
	Total	100	

Nota acordată * _____

Nota: _____

Tutore de practică _____

Data _____

Fișa de observare și evaluare

Elevul _____

Numele, prenumele _____

Sarcina de lucru _____

Modelul _____

automobilului _____

Nr.	Activitățile/ produsele evaluate	Punctajul maxim	Punctajul acordat
I. Pregătirea pentru executarea lucrărilor de demontare - montare			
1.	Nomenclatura lucrărilor de demontarea – montarea a componentelor automobilului, dezasamblarea – asamblarea ansamblurilor demontabile stabilită în corespundere cu sarcina de lucru.	10	
2.	Condițiile tehnice de demontarea – montarea a componentelor automobilului, dezasamblarea – asamblarea ansamblurilor demontabile selectate conform recomandărilor producătorilor de automobile.	10	
3.	Echipamente, scule, dispozitive și verificatoare selectate conform specificului lucrărilor executate.	10	
II. Executarea lucrărilor de demontare - montare			
4.	Respectarea ordinii de executare a lucrărilor de demontarea – montarea a componentelor automobilului, dezasamblarea – asamblarea ansamblurilor demontabile	20	
5.	Aplicarea corectă a sculelor, dispozitivelor și verificatoarelor	10	
6.	Respectarea condițiilor tehnice prevăzute de producătorul de automobile.	10	
7.	Încadrarea în norma de timp stabilită de producători de automobile.	10	
8.	Aplicarea normelor de securitate și sănătate în muncă, prevenirea producerii incendiilor, protecția mediului ambiant.	10	
9.	Asigurarea integrității și aspectului estetic a automobilului în timpul executării lucrărilor de demontare - montare.	10	
	Total	100	

Nota: _____

Tutore de practică _____

Data _____

MODEL FIȘA DE EVALUARE A ACTIVITĂȚII PRACTICE

Elev:.....

Perioada de desfasurare a activitatii practice:.....

Calitatea activității desfășurate

Excelent ☐ Foarte bun ☐ Bun ☐ Slab ☐ Foarte slab ☐

Abilitati practice/capacitatea de a îndeplini sarcinile

Excelent ☐ Foarte bun ☐ Bun ☐ Slab ☐ Foarte slab ☐

Atitudinea fata de colegi si personal

Excelent ☐ Foarte bun ☐ Bun ☐ Slab ☐ Foarte slab ☐

Abilitatea de a lucra in echipa

Excelent ☐ Foarte bun ☐ Bun ☐ Slab ☐ Foarte slab ☐

Inițativă

Excelent ☐ Foarte bun ☐ Bun ☐ Slab ☐ Foarte slab ☐

Capacitate de înțelegere a sarcinilor

Excelent ☐ Foarte bun ☐ Bun ☐ Slab ☐ Foarte slab ☐

Capacitate de soluționare a problemelor

Excelent ☐ Foarte bun ☐ Bun ☐ Slab ☐ Foarte slab ☐

COMENTARIII ELEV	COMENTARIII PROFESOR

MODEL JURNALUL DE PRACTICĂ
SAPTAMANA

Clasa

Calificarea:

Partener de primire:.....

Nume si prenume elev: _____

1.Descrieti activitățile practice ce le-ați desfășurat.

•

•

•

•

•

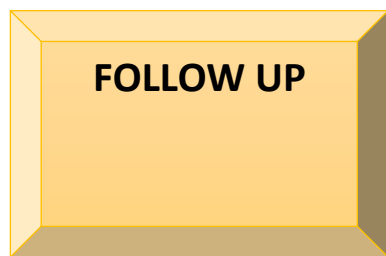
2.Care au fost lucrurile care v-au plăcut?

•

•

•

•

Activitatea de follow up este o asumare a responsabilității tutorelui după ce stagiul s-a finalizat. Adăugarea etapei de follow up, de urmărire și de evaluare a rezultatelor activității de instruire practică include îmbunătățirea sau completarea rezultatelor obținute inițial și reprezintă un plus de responsabilitate din partea agentului economic, dar și un instrument de evaluare.

Aceasta activitate se desfășoară la finalul activității de formare prin instruire practică a elevilor cu dizabilități și constă într-o monitorizare pe termen scurt a efectelor și rezultatelor învățării și permite tutorelui îmbunătățirea sau noi posibilități de formare/organizare a instruirii practice în funcție de nevoile identificate. Tutorele continuă astfel să evalueze efectele pe care le-a produs activitatea sa de instruire practică, de formare, și, în funcție de rezultatul analizei propune activități de corectare, remediere și îmbunătățire acolo unde este cazul.

Cadrele didactice responsabile de practică urmăresc activitatea individuală a fiecărui elev și participă la întâlniri periodice cu tutorii, completează rapoarte. Rezultatele stagiilor de practică sunt analizate și prin folosirea unor instrumente de măsură post-stagiu, chestionare de feedback care vor contribui la îmbunătățirea modului de lucru și de organizare a stagiilor.

Tutorele va obține informații prin colaborare cu cadrul didactic responsabil de practică/directorul liceului pentru a determina dacă elevii cu dizabilități au inclus în comportamentul lor acele cunoștințe, abilități, atitudini care au constituit obiectivele instruirii practice. Se poate realiza aceasta activitate prin **chestionare** completate de cadre didactice VET/elevi VET după o anumită perioadă de timp de la finalizarea stagiului sau prin **analize/rapoarte , interviuri**.

Avantajele activității de follow up:

- Obținerea de feedback de la elevii participanți la stagiu
- Analiza pertinentă a rezultatelor stagiului de practică
- Întărirea punctelor cheie ale activității de instruire
- Efectuarea de corecții și remedieri ad-hoc
- Determinarea nevoilor ulterioare de instruire

Rezultatele activității defollow up vor sta la baza propunerilor de îmbunătățire pentru anii următori, precum și la baza unor studii asupra stagiilor de practică, studii făcute publice pentru a împărtăși rezultatele și experiențele de învățare cu alți colegi sau alți potențiali beneficiari și agenți economici.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Metodologia de față a fost realizată pornind de la experiența din cadrul proiectului cu titlul “*Învățământ dual de calitate pentru elevi cu dizabilități*”, cu **numarul 2019-EY-PCVET-0007**”, având ca promotor **Liceul Tehnologic Special “Beethoven” Craiova**, agent economic partener **Casa Dobrescu** și partener gazda **Technical School of Paphos** din Cipru. Vizita de Studiu de 8 zile a fost efectuată de către 12 participanți de la liceu și 2 reprezentanți ai agentului economic ce au testat modelul cipriot privind organizarea stagiilor practice, iar activitățile desfășurate constituie un plus de valoare în organizarea viitoarelor stagii de practică/ învățământ dual pentru elevii cu dizabilități având ca parteneri agenți economici locali.

Un factor cheie în asigurarea unui cadru structurat în derularea stagiului de practică cu tutorat este crearea de parteneriate pe termen lung între liceu și agenții economici locali și inițierea tutorilor în organizarea eficientă a acestor stagii.

Liceul nostru a identificat 5 agenți economici locali care și-au manifestat interesul pentru parteneriatul privind organizarea de stagii practice. Printre aceștia se numără firma **FORD ROMANIA** care a încheiat un contract pentru învățământ dual pentru elevii cu dizabilități, calificarea **Tinichigiu Vopsitor Auto**.

În aceeași măsură, și pentru tutorii desemnați poate fi prima experiență de îndrumare a unor elevi cu dizabilități. Pentru a maximiza impactul la nivel de organizație dar și la nivel elevilor participanți la stagiul de practică, este necesară și utilă o pregătire în prealabil a persoanelor desemnate ca tutori.

De multe ori, stagiile de practică sunt privite ca o pierdere de timp (atât de către elevi cât și de către agenți economici), în timp ce proiectele europene de mobilitate V.E.T și stagiile de practică realizate în acestea sunt din ce în ce mai răspândite. Pentru a schimba această preconcepție e nevoie de împărtășirea nu doar a rezultatelor finale ale proiectelor europene, ci și de o promovare pentru a face cunoscute etapele de planificare și implementare a stagiilor de practică, preocuparea și implicarea responsabililor de practică, a elevilor cu dizabilități și a tutorilor în acest proces, precum și rezultatele și beneficiile obținute de părțile implicate.

BIBLIOGRAFIE

- Gherguț, A., Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată, Iași, 2001.
- Neamțu, C.; Gherguț, A., Psihopedagogie specială. Ghid practic pentru învățământul deschis la distanță, Iași, 2000.
- Stănică, I.; Popa, M., Elemente de psihopedagogia deficiențelor de auz, București, 1994.
- Thomas J. Wlips, Copilul cu nevoi speciale. Elemente de pedagogie curativă., Triade, Cluj – Napoca, 1998.
- Radu G.M., Psihopedagogia dezvoltării școlarilor cu handicap, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1999.
- Repere metodologice pentru clasa a IX-a- Ministerul educației, CNDIPT, Centrul National de politici și evaluare în educație- 2020-2021
- Simona Bernat- Formator perfectionare, editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2010